

שאם היה עבד כהן פוסלו מן התרומה –

For if he was the slave of a כהן he disqualifies him from תרומה

OVERVIEW

מאיר explained that it is a חוב for an עבד to be freed if his master was a כהן, for he can no longer eat תרומה. This חוב applies only by an עבד כהן, however ר"מ maintain that it is a חוב for every עבד to be freed. תוספות explains why ר"מ chose this חוב and not a more universal חוב which applies to all עבדים.

תוספות asks:

ואם תאמר טפי הוה ליה למנקט לפי שאוסרו בשפחה¹ דשייך אף בעבד ישראל -

And if you will say; it would have been better for ר"מ to mention a different חוב; namely, since he is now forbidden to be with a שפחה, for this חוב is applicable even by an עבד of a ישראל (not only by an עבד כהן)²

תוספות answers:

ויש לומר דלדבריהם קאמר להו דסברי אדרבה הרי מתירו בבת חורין:³

And one can say; that ר"מ could not mention the חוב of שפחה, for he was responding to the words of the רבנן who maintain on the contrary (that leaving the שפחה is no חוב), for his freedom **permits him to be with a בת חורין** (a Jewish woman).

SUMMARY

The חוב of שפחה איסור is offset by the היתר of a בת חורין (according to the רבנן).

THINKING IT OVER

1. According to ר"מ is it a חוב for an עבד ישראל to be freed? Why?
2. Why did not תוספות answer that the reason of פוסלו מן התרומה has an advantage over שפחה, because it applies to an עבד קטן and שפחה of a כהן?⁴

¹ An עבד כנעני is permitted to live with a שפחה כנענית [but not with a (בת חורין) בת ישראל], however a בן חורין is forbidden to live with a כנענית שפחה.

² The גמרא mentions this חוב (that he is איסור בשפחה כנענית) at the end of this סוגיא.

³ The רבנן would however seemingly agree that the loss of תרומה is a חוב (albeit only by an עבד כהן).

⁴ See אמ"ה # 98-99.